

ბაზეთი ღირს:

მან. კ.	თვე	მან. კ.
12	10	6
11	9 50	5 50
0	8 75	4 75
9	8	3 50
8	7 25	2 75
7	6 50	1 50

კალკ ნომერი—ერთი შურტი.

ივერია

რედქცია:
ნიკოლოზის ქუჩა, 21.
ტფალისა.
ბაზეთის დასაბარებლად:
და განცხადებთა დასაბარებლად უნდა მიმართოთ რედქციის და წერა-კითხვ. გამაერც. საზოგადოების კანკლარიის.
ფასი განცხადებისა:
ჩვეულებრივი სტრიქონი პირველ გვერდზე—16 კაპ. მეორეზე—8 კაპ.

მიხილი, კონსტანტინე და ბრიგოლე ბარნოვსკი, ელისაბედ, ივანე და მიხილი სიციხეშვილი აუწყებენ ნათესავთა და ნაცნობთა ვარდაცვალებას—პირველი მეუღლისა, მეორე და მესამე დედისა, მეოთხე ქალისა, მეხუთე და მეექვსე დისას—**მამა რონა ალექსის ასულის ბარნოვსკის** სოხოვენ მობრძანდნენ მიკვლევბულის გვიმის გასვენებაზე მისივე სახილდან საბერძნის ქუჩა, № 9—ამა ივლისის 7, დღის 9 1/2 საათ. კოლუმბის ეკკლესიაში. დასაფლავებულ იქნება გორის მახრის, სოფელ ბეკვის ეკკლესიის გალავანში.
(1—1518—1)

„ივერია“
გამოდის 1894 წელს
ივანე პაროზაძით, როგორც წინად.
გამეტიის დაბარება შეიძლება შემდეგის ადრესით:
ტფალისა,
„ივერია“ რედაქცია
ნიკოლოზის ქუჩა, 21.
გაზიკვლავთა შორის წერა-კითხვის გამავრც. საზოგადოების განკარგებას, სასახლის ქუჩა, ბაქის ქარვასლა.
საფოსტო ადრესი:
ТИФ ИСВ. Редакция „ИВЕРІА“.

ღამჯღგევის საზოგადოება
„იაკობრი“
(ღუჯსა)
უმჯდლსად დაშტავებული 1872 წელს.
რომეკლსაჲ ჰირთიადი თანსა **2,500,000** მან. აქსს,
გარდა სათადარიგო ფულისა.

დაზღვევა სიცოცხლისა.
ამით აცხადებს, რომ მის მიერ მიღება დაზღვევა სიცოცხლისა განსაკუთრებით სასარგებლო პირობებით იმ შემთხვევისათვის, როცა შრომა აღარ შეეძლებათ. დაზღვეულს მინაწილეობა ექნება აგრეთვე საზოგადოების მიჯნობაში.
დაზღვევისა ხანსისაგან.
მიღება ყოველწლიური მოძიებისა და უძრავის ქონების დაზღვევაცეცხლისაგან აგრეთვე ზღვით მდინარითა და ხმელეთით წასად წამოაღობის საქონლისა.
წესები, პირობები წერილობითი და სიტყვიერი მოლაპარაკება განვიტარება მსურველს ტფალის საზოგადოების გამგეობაში, რომელიც დადგინოთა კავკასიის მხრისათვის და იმყოფება ბარონის ქუჩაზე, კალიუბნელის სახლში, ანუ თვით საზოგადოების აფეტრის აღმკანდრე პეტრეს ძის ზაგრივისაგან, რომელიც დასველიამინოვის ქუჩაზე № 2.
(50—1234—24)

ფალეტონი
მიმოხილვა
გერმანული ახლის ლიტერატურისა
ეს ერთი ხანია უმთავრესი ყურადღება გერმანიის მკითხველ საზოგადოებისა მიქცეული აქვს სრულყოფილ ახალგაზრდა მწერლებს, რეალისტების შესახებ-კი თანდათან ნაკლებად ლაპარაკობენ, რადგან იმათი იმედი დეკარგათ და იმავან ახალ აღარას ელიან. საფიქრებელი კიდევაც, რომ სულაც არ ვაჭკრეს შიშიართლებავ ან თუ სულ არ ვაჭკრება, ძირუვლად მიიქცევი შეიქცევი. თითონ რეალისტები აღარ მალავენ თავიანთ უღონობას, გამო-

ტფალისი, 6 ივლისი
ფიცხლად დაწებული გამოძიება განსვენებულის კორძის მოკვლის შესახებ, როგორც ვაგდომო-გვცვეს, მალე დასრულდება და დამნაშავე დაუარნებელი იქნება განსამართლებული. მაგრამ ჯერ არავინ იცის, რომელი სამხავერო განიხილავს ამ შემადრწუნებულს საქმეს—სამოქალაქო თუ სამხედრო?
თუმცა კავკასიის მთავარ-მართებულს 13 სექტემბრის ბრძანების ძალით უმჯდლსად მინჯვებული აქვს უფლება სამხედრო სამართალში მისცეს სასტრეკი დამნაშავენი, მაგრამ ბრძანებას აქვს ძალით კავკასიის მკვიდროთა შეხებ, და სხვანი სამხედრო სამხავეროს არ ექვემდებარებიან. რასავიწველია, ბნს მთავარ-მართებულს შეუძლია იმუამდგომლის ხელმწიფის წინაშე, რომ სამხედრო სამართალით ვისაჯონ არა მხოლოდ კავკასიის მკვიდრნი, არამედ დამნაშავენიცა სხვა ქვეყნისა, მაგრამ იმისი წინადაწინ თქმა, როგორ მოიქცევა ამ შემთხვევაში მმართველი ჩვენის ქვეყნისა, ჯერ ადრეა.

ამ უბედურის საქმეს ვაგმა ჩვენ მოკვივიდა რამდენიმე წერილი, რომლითაც გვეკითხებიან: „ჩართვლებიან თუ არა კავკასიის მკვიდრად, ისინი, რომელნიც, თუმცა არ არიან აქურთის ტომისანი, მაგრამ დიდი ხანია ჩვენში სხვაურენენ, აქ დაბადებულან და აქვე აღზრდილნი. აი ამ ვაგარ ვაგარ-მოებაში მყოფი დამნაშავე მიუცხადს სამხედრო სამართალს 13 სექტემბრის უმჯდლსის ბრძანების ძალით, თუ არა?“
გადაწყვეტა ამ ფრიად საყურადღებო საქმის მიკვიწვეია კანონის მკვიდრეთის... თითოეულის კანონის სიბარტეუ და უეჭვადობა საჭიროა, როგორც იმართვის, ვისაც კანონი შეუბნა, აგრეთვე თეთი ამ კანონის დინების დასაცველად.

ნსაზღვრული რომ ნივით და სავანია, ისეთი ნივით და სავანი, რომლის ბუნებაც დაშტავებულია ვითომ შეურყვევლს კანონებზედ, ისეთი ნივით და სავანი, რომელიც ერთხელ და სამუდამოდ აჯარითა“ აქვთ აღებული კლასიკოსნი. არ გვირდოა შეგვსმინა, რომ ყოველდრო ემს, ყოველს ხანას თავისებურად აყურებოდა სილაამზე, თავისებური აზრი ჰქონდა სილაამის შესახებ. ინდოლებს თავისებურად ესოდით, ბერძნებს—თავისებურად, რომანტიკოსებს—თავისებურად. სავანი, რომლისც ეტანება სულ ახალი ლიტერატურა ის არის, რომ იპოვოს სილაამის ახალი იდეალები, დაშტავებული ახალ თვალთა-ხედვის ისარზედ, მსოფლიოს ახალს შესქმნაზედ. ეს ახალი შესქმნა საუბრების-მეტყველო მეცნიერების

დეპეშა

4 ივლისი
პარიზი. ბასტიაში დაპატიმრეს ლიგოროდგან ჩამოსული ორისტლუკერი, რომელსაც იტალიის ყურნალისტის ბანდის მოკვლის ბრალს სდებენ.

ლონდონი. მოლაპარაკება რუსეთსა და ინგლისს შორის პამირის შესახებ იმდენად გამოირკვა, რომ საზღვართა გასავლებად კომისიის დანიშნა, თუ ასეთი კომისია სასურველია, შესაძლებლად არის დანიხულო.

უწესოება კვლავ დიწყო იმ ადგილას, სადაც წინად იყო. მოკლული რამდენიმე ქრისტიანი. საფრანგეთის კათოლიკური მისიონერები საფრთხეში არიან. იმ ადგილას, სადაც აზიუბები ასტყდა, სამხედრო ცეცხლის გემი იგზავნება ქრისტიანთა დასაცვლად.

ახალი ამბავი

* ვაზთუ „T. II.“-ში შემდეგი ცნობებია მოყვანილი გარშენის შეხსებ, რომელსაც გუგენ-წინ მოკლეს პ. ვ. კარში: „დამნაშავე მალდის ტინასა, მრთელის აგებულებისა, ქერა, პირისაგან თეთრი და აქვს ქერა წვერი ჰვარეს ნიკაბს და ლოყებს, თვალეტი ქრელი აქვს, უსიამოვნო, სრულის დამშვიდებით უფებს პასუსს, მშვენიერად იცის ქართული ენა. როგორც თითონ ამბობს, 15 წელიწადსა, რაც ტფალისში სცხოვრებს, სწავლა მე-2 კლასიკურ გიმნაზიაში მიუღია, თუმცა არ დაუმთავრებია, შემდეგ ამავე გიმნაზიაში დაუქვრია დეკამენი იუნკრის სკოლაში შესესულად, მაგრამ სამხედრო სამსახურში-კი ვეღარ შესულა სილაამის გამა.“

განვითარებამ მოიტანა, მოიტანა დარინის თეორიამ, დარინის სწავლამოდლებამ შესძლნა ქვეყანას ამიტომ იდეალებიც უნდა შესაბამებოდეს გზდნდლს ჩვენს ფიქრს და აზრსა. დიად, ჩვენ კვლავ გვეყურის იდეალები გვეყურს სილაამზე გარჩა ჩვენ აღარ გვიწადს იმ იდეალები, რომელიც ეტებს ნიშნუშებს ძველსა-ბერძნეთში. ეგ იდეალები ჩვენს ცხოვრების, ჩვენსა ცოდნათა ნაყოფიუნდა იყოს.“
ამ სიტყვების ავტორი ამტკიცებს, რომ გერმანიის ლიტერატურის ეს-ლანდელი დრო ჰვავს იმ ხანას, რომელიც წინ უძლიად გეტებსა და შეიღვრსა. ვინ იცის იქნება მართლსა ამბობს, რადგან მაშინაც ისეთივე მოუხვენარობა და დაუცხრო-მლობა იყო სალიტერატურო ასა-

* საპატიმროთა ზედამხედველ კომიტეტის დირექტორად უმაღლესად დამტკიცებულია თავ: მიხეილ ერისთავი და ამავე კომიტეტის ქალების განყოფილების დირექტორად, მეუღლე დ. ს. ს. ბარამ ბართლომეს ასული მასტკიცია. („T. II.“)

* ელისაბედ გრიგოლის ასულმა საკინაშვილსამ შესწავრა „წერა-კითხვის გამავრცელებელ საზოგადოება“ ვერცხლის სამაჯური, ნაშთიანი სამოც-დათხუთმეტ წლის სოფლის კოდან, ბარჩალოს მხარაში ეკლესიის საძირკვის თხრის დროს. ამ მამაჯურს ორს მხარეს ორი ქვა ზუხის და ერთ მთავანს არამდლო წარწერა აქვს.

* სასოფლო სკოლების შესანახი გარდასახადი, უმეტეს შემთხვევაში, ძალიან უღრთოდ და ურთოდ იკრებება, რის გამოც სოფლის მსწავლებელი დიდ გაკარვებაში არიან, რამდენიმე თვეობით ჯამაგირს ვერ იღებენ და არც მოწოდება აქვთ თავის დროზედ სასწავლო ნივთები. რასაკვირველია, ამ მიზეზებს ძალიან ცუდი გავლენა აქვს სკოლის საქმეზედ.

ამ ვარემოებათა გამო ტფალიისს გუბერნატორმა თავადმა შარვაშიმეი განკარგულება მისცა ყველა მახრის უფროსებს, რომ მათ საფრთხე ყურადღება მიაქციონ მთავარ-მართების ამ საგნის შესახებ ვაგო. ცემულ ცირკულიარს, დაავალონ სოფლის საზოგადოებათა, სადაც-ც სკოლებია ვამართული, თავიანთივე დადგენილების ძალით, ფული, როგორც დანიშნულია სასწავლებლის შესახებად, შეიტარონ ნახევარ წლის წინადად ამ თავით, და აგრეთვე მსწავლებლის ჯამაგირიც, რომ თავთავიანთ დროზედ მიიღონ ყოველთვე ჯამაგირი. ყოველ განკარგულთ მათ ნაბიძანებია ამავე ლონისძიება მიიღონ და გადახდვიწინონ სასოფლო საზოგადოებას სასწავლებლის გარდასახადი, ძველადე დარჩილი, და თავის დროზედ შეიტარინან ხანაში, რომ მასწავლებელი დამა-

რეზუდ, როგორსაც ეცხა ცხედად გერმანიაში, ისევე გამაღობითა და ჩაკლებით ეტებდნენ ახალს იდეალებს, როგორც ეხლ. ჰერდერი, ბიუბერგი, შტრომერი ი, კლინ ერგი და ლენცი, ყველა ეს დიად ნიქუნრი წინამორბედნიც გეტესი და შილორისის ისეთისავე განზრკვეული სუ-ვილით იყვნენ გამსჭვალენი, ისევე არ იკადნენ, საით წასუ-ლავყვნენ და რა გზას დასდგომოდნენ, როგორც გერმანელთა ესლანდელი რომანისტები და დრამატურგები: ბლეიტერუე, ზუდერმანი, ლილენკრანი, კონრადი და სხვ. მაგრამ მოველინებთან-კი ქვეყანას ახალი გეტე და შილორები, რომ იმათ დანახონ ახალ-თაობის მწერალთა გზა ახალის იდელებისა? ესეც-კი უნდა ესთკვათ, რომ ცვილებითა და გან-

ყოფილებულ იქნენ.

* სოფ. მოხისი (ქართლი): ივნი-სის 23-ს ჩვენს სოფე ში ერთი უბე-ღურება დატარდა: გლეხმა ტა-ტრა გელაშვილმა გარეკა ხარემა დოლოღურში საძვარე: აქვე ახ-ლო ლევან ცოცხლის თივებს და-რაჯობდა, გლეხი ნესტორ გიოშვი-ლი, ოსი, რომელიც მიტერა გელა-შვილის და საქონლის წართმევე და-უწყა: „როგორ თუ აქ ამოვიღო?“ გელაშვილმა სქარღლი არ დაინება და ეუბნებოდა: „საძვარე ჩვენია, ხარემა შენ რას გეზღიან, თუ თივე-ბზედ მივიდეს, მაშინ მიიხარია.“ ამბობაში კინკლაობა მოუხდათ; გე-ლაშვილმა აჯობა გიოშვილს და ქემე ამოიღო. გიოშვილმა რომ ჰნა-ხა, ხელით ამასთან ვერს გავწყუ-ბო, შევხევე: „ოღონდ გამოვივი და-ილარის გერჩო.“ გელაშვილმაც და-უგერა და ხელი გაუშვა. წამოაღა თუ არა ზეზე გიოშვილი, იმ წამსვე თოვი ში პირში ესროლა, ტყვიამ თავის ქალა ხელის გულის ოდენად ააღიჯა და საბარლო გელაშვილმა იქვე სული განუტევა. იქვე ახლო მიხისილი კაცები სიმინდს სთონი-დნენ, გადავფელდნენ, მაგრამ გვიან-და, გელაშვილი უსულოდ დაუბე-დათ. შემდეგ თოხებით გამოვიდნენ გიოშვილს, მაგრამ გიოშვილმა თავს უშველა, იქვე აღდღურის ქალა-ში მიიხილა. საბარლო გელაშვილის მოხუც მამას ამ ერთი გლეხის მტერ არა ჰყავდა რა, და ამდგანაც ხელ-ცარიელი დარჩა. მეორე ღღესე გი-ოშვილი ჩაფრებმა შეიპყრეს. გამო-ძიება სწარმოებდა.

* სტეფანწმინდა: 28 თბათ-ვეს, ქალაქ ტფილისიდან აქ მივიდ-ნენ თვადი კოსტანტინე ივანეს ძე მუხრან-ბატონის მიერ რიცი და ან-დრიოლტის მარმარლოს ნაკეთო-ბის დებოვან გამოაზნაინილი ოტა-ტები, განსვენებულის ბელეტრისტის აღმწანდრე მიხეილის ძის ყაზიხის ძეგლის ასაშენებლად.

— ეგრე მოხდა, უბასუხა თურმე დანაშავემ გამოძიებელს, ვიცი, რომ ბ-ნი კოხნი კველაზუნდ საყარგლი კაცი იყო რკინის გზის დასაწყის მო-ხელეთა შორის, კორმისთანა და ზლოტინციისთანა რკინის გზის სამმარ-თველოში არიენ არ არის; კორშმა სწორედ რვაჯერ შემინდა დანაშაუ-რის; იმითათვის კეთილის გულის კაცი იყო, მაგრამ რა შექმნა? დღეს დილა-ზედც წაგივითხე გახუთებში, რომ ამისთანა დანაშაულისთვის დანაშა-

ვეს არჩობნო. ეს ძალიან კარგად ეყოლი და მიიწც ავსარული, რაც მიიღობა...

გარეზინის გრძელი ყობარლი ჩო-ხა აციო და მიხაკის ფერი გრძელი ახალხე, მაღალ ყელიანი ჩემებში, მარცხენა ხელის უსახურად თითხე-ვერცხლის ნინობის ბეჭედი აქვს გა-კეთებული, თიარული სუფთა და კარგი აციო; დმშოდებული ლაბა-რაი აქვს, ხანდ ხან იღობება. გარეზე-ნინი პოლიციის განყოფილებაში გა-ჩნაკის და იქიდან ბოჭაულმა ლო-ლემ და ოთხმა ცხენისთანა პოლი-ციელმა გელით მეტეის ციხეში წა-იყვანეს, სადაც ცალკე ჩამწყვდიეს. გელში დამნაშავემ კითხა ლოლემ: „მართლა გარდაცვლილი კორშია?“ „მართალი“, მიურო ლოლემ. დამ-ნაშავემ ქული მოხიდა, პირჯვარს გადწერა და სთქვა: „, ღმერთმა სა-სუფიველი დაუტყვიდროს, დიდად თი-თელი და პართიასანი კაცი იყო...“

გამომძიებელმა შირსკია შუადლის შემდეგ მ სათაზე დიწყო გამოძი-ვის საოლკო სასამართლოს პარლ-ემენტოს თანამდებობის აღმასრ-ლებელ ა. ბ. ჰადაციუს ზედახმდე-ველობით.

გამოძიება იმდენად სწრაფად მიი-ბედა, რომ ამ ერთს კვირაში უქე-ველია გათავდება და საქმე სისამარ-თლოს გადაეცემა.

* სოფ. ნატრანთა (სენაკის მა-ზრა): 16 ივნისიდან ცას პირი-სახე ჩომოსტროდა. დრო გამოშვების კოკორიული წვიმები მოდიდა. 25 ივნისს, საღამოს 9 საათზე, ისე-თი საშინელი წვიმა მოვიდა, რომ ყველს შიშის ზარი დაგვეცა და გემშინდა ცა თავზე არ დაგვე-ცა. შემდეგ დღეშიმა სეტყვამ, სეტყვა უფრო მთებში იყო, მაგრამ ზარალი არა მოუტანარა. ივნისის პირველი რიბეტიდან სოფელ ნა-ტრანთში თავი იჩინა სხვა-და-სხვა მთარულმა. უფრო ხშირია გრედ-წოდებული, ინფლუნცია, რომელმაც ნამეტყვად მოიქნია კუდი-ვისაც დაბნობა ყველა ნაცემსავით სიკვდილის პირად მიავლო და თეო-რობით აყენსა ლოგინში...

სიმინდის მოსავლს გარეჯობით კარგი პირი უქნას. ნადარევე დათე-სილი ყანებში უფლის თვალი ტრია-ლებს. ნავებანიე სიმინდებიც ვაკრი-ბობა, მაგრამ გაუშარგვლებლად აწუ-ხნება. ვინაგვლა სიმინდისა სხლა აქეთ დაწყებული არის, რადგანაც აქამ-დის უზომო წვიმები იყო. პურის მკა-უვე დაწყებულია. როგორც ამბო-

ბენ, პურს წყლს გვირინი მოსავლი იქვს. აღდის ვაზს ცოტა ასხია.

* გარნი: ნეტა როდის გველი-რება, რომ ჩვენს ქალაქში სამკითხე-ლო ენახო! ყველას აყველა სო-ფელმა გორის მარხისამ შეიძლო ფე-ლის მოგარობება და სამკითხელს დაარსება, მხოლოდ გორმა-კი ვეი-ყველა სოფელმა მოძებნა და იმთვე სამკითხელს თანამგონობელი კა-ცი, მხოლოდ გორმა ვერ მოახერხა. გორში ოთხათასამდე ქართველი სტხოვრობს, თითქმის ყველამ იცის წიგნის კითხვა, ყველა მინატრულია წიგნის კითხვას და ვერსად უშოვიათ. ვინც ოჯახში, კერძოდ იშოვის წიგნს, წაიკითხავს, ვინც არა-და, ზის უსკამოდ. ბანი აღ. ხახანაშვილი დავე-პირა და საკუთარის სახლის დათმობას უფსად რ თავისის ხარჯით ადგილო-ბრივ გახუთების დაბარებას. ცხლა ერთი კაცია სპირა, რომ ფულის შგროვება კისრის. როგორც შევიტყუე ბ-ნ არ-სენ კლანდემს განუზრახავს თავი-ის ხარჯით სამკითხველს დაარსება. დიდი სასიხარულო ამბივია, თუ მია-თალია.

* ს. არბო (გორის მარხა): წელს ჩვენს ქალაქს და საერთოდ დიდსა და პატარა ლიხებებს შუა შემეიერი მოსავალია პურისა. ამინდიც საუტ-ხოვო უღდა: გრილი ზენა-ქარისა და აღამბო უფრო წვიმების მეოხებით მთელი ჩვენში ნივრისი შეთავრებუ-ლის ყანების სასიამოვნოდ მიღვარე-ზღვასა ჰყავს. კვი ხნისა ამისთანა პე-რის მოსავალი ჩვენს მარხს არა ჰღირსება. მხოლოდ ვაბუდებულა სიგრილის გამო ვენახები ძალიან უკან არის დარჩენილი; თუ რომ აწინ-დღემა გრილმა ჰავამ მომავალ მკათა-დებოვიც ვასტანა, მაშინ ცხადი იქნე-ბა, რომ წელს ძლიერ მკვე დღე-ნობით დადვიდებდა.

* ივლისის 3 ტახისი ქუჩაზე მტოვ-რებულ დერცეს ართინ ალაჯანოს თავის-მავ შგროვდა ისრაელ ელიანცა მამაშა 21 მ-ს მან. ღირებული ორი ქრისთავი და პირთის ქაღალდი. დანაშაულებ დაეძებ-ნენ.

* 4 ამ თვისას სიმინდის ქუჩაზე მტოვრ-ბულმა ელასაზე იავრის ასულმა ვინდანა-შვილმა პოლიციამ გამოაცხადა, რომ სამ-წერილი სტილის უჯრიდან 200 მანეთი მომპარეს. ევე გამოაცხადა სოფ. ოქონის მტოვრებულს აღმასდებე ბატონევე, რომე-ლიც შეიპყრეს და გამოძიებულს გადასცეს.

გონებრივი ძალ-ღონე, როგორც სა-ქიროა, როგორც რიგი და წესია, ატორი არ ჰმოვავს თავის გესლი-ხის კრიტიკით გეომანელთა კულტუ-რულს ცხოვრებას, რომელსაც დას-ტინის და, რაც ძალი და ღონე აქვს, მასხარად ივლება. ასე გაიხიჯეთ და-სკინის დიდებულს გერმანელთა პრო-ფესორსაც „კი და ამბობს, რომ მ-განაც თავისი დრო მოჰება, გალწე-თავისი კალთო, დაბერება და აღეო-სდგას იმ სიმბლესზედ, რა სიმბლეს-ზედ დღემასაც ითხოვს დღევანდელი დრო-გამოი. დიდა, დიდი ამბავი ას-ტება ამ წიგნსა და, ევე არ არის, ამბოდაც არ ჩაივლის, რადგან მოლა-დგანათლებულს გერმანიის დიდს სა-ინტერესოდ ვაგზდამია. ამ სახით, ცხადდ სინს, რომ ცკლოლებათა

დამაკვირდი

უკავლავს უნდა განსიკვეთ დღე-ღისმარდას, რათა უფრო გონიერად იფიქრობათ.

რა თაქ-ქარანა ბუდი! დღეს მთავრს კადესტრს და სჯავს ამის უგანსეხეს მისამისსეჭეს დაუწყებს სოფე ხეგან-კოტხას.

აღმანსი ზუნებით ერთმანეთთან და-ღან დასჯოვეყენი არანს, მკრამ და-ხაღებთ-კა დღედ დაძებეყენი, კონფუცი

გორის მოსახლის მომავალი არჩევანი

მკათათვის პირველ რიცხვებში, ვე-რად 4-ს, უნდა მოდეს გორში ამ ქალაქის მოურავის არჩევა. გორის ბინადარი მტოვრებელნი არიან უმ-თარესად ქართველები და სამთბე. ამ ხალხს, ვგონებ, არავითარი ნათე-ვლობა დამოკიდებულმა არ უნდა ჰქონდეთ ძველისძველ სიკვამიანს, მაგრამ ერთის ხასიათით-კი საშინლად წაადგინან. განად თუ არა ჩვენში არის საქალაქო მმართველობა, მაშინ-ვე გორელებმა, მცავსად ძველის სიკვამიანისა, მიმპარვის თხოვნა-ვე-ღობით გარეშე, უსკო და უსკო აღმანისა; სასამი თუ მინი ფული ჯა-მავირად მითრევეს და თვითანთ ქა-ლოქის მოურავად დააყენეს. ვაგლა არა მტოვრად დრო და ვამი, გარე-ღებმა ცხადდ დანახეს, რომ უსკო-კაცი იმთათვის სასარგებლოს თით-ქმის არავრეს არ აყვებდა, მაგრამ ვაპირებულეული ბავშვიების მის უსა-რგებლო კანცელარიალ ჩირკედელა-ობის წინაშე თავსებას ჰხუტებდნენ და კვალად და კვალად მასვე ირჩე-დნენ თვითანთ ბედ-ღობის გამოე-წინამძღვრად.

ამ ხანებში მამა-პაპურად მიტრე-ბულ-მიძინებულ გორშიაც განდა-მართ ფიხელი, მარად მოუტყვარი ახალგაზრდობა, რომლის გავლენით ეურნალ-გახუთებმა და საზოგადოდ დანატრებულმა სიტყვამ ნელნელა ფეხი-მოიკრდა ჩვენს საზოგადოებაში, გა-ჩნდა სიტყვიერად, თუ ბეჭდვით სა-ზოგადო საქმეებზედ გულ-წიფული, პატრონის ბასის, რომლის დროს თვით ამ საქმეების მოწოდართათაც არა ერთხელ ხედვობდა ზოლმე თხა-რე და სამართლიანი მთარახი. ბო-ლოსა და ბოლოს ამ მთარახების ლა-

შემოღება სწავლა-აღზრდის საქმეში გერ კიდევ არ დამთავრებულა დღეს. ყველამ იცის, რა გულ-მოღონე-ბით სწავლობენ გერმანელნი უსკო-ბო ლიტერატურას და რა მდიდარიც არის მათი მწერლობა სხვა-და-სხვა ენათაგან ნათარგმნი წიგნებით. ყველა ვისაც უნდა ვაცნობა უსკო ერთი კუთა-გონების ნაწარმოებისა და ნა-ქირანახლევისა, გერმანულ ლიტე-რატურაში იმთვის ფრად დიდსა და უხეს მასალას. გერმანელ-ნი მსუაველნი ძიობენ, იკვლე-ვენ და ადარებენ ერთმანეთს მთე-ლის ქვეყნიერების სახელ-და-სხვა სა-ლიტერატურო ნაწერებსა და ქმნი-ლებათა. ამ კვლე-ძიების დროს თან და თან უფრო ხშირად მი-მართვენ ზოლმე ესრედ წოდებულს

წალუქი მტად ვაწვივად და ვახ-შორდა. გორელებმა ცხადდ დინახეს ამ უსკო კაცის გამოუსადელობა, უსარგებლობა, მაგრამ ზემოთ მოხსე-ნებულ ძველ სიკვამიანს ხასიათს არც ესლა უღალატეს: არჩივის თავის შორის რამდენიმე დარბაისილი მო-ქალაქე და გაისტურეს ერთის ზღვის - პირა ქალაქისკენ. პატივე-ცემული მოქალაქენი წარსდგნენ მის წინაშე და კმალოთი მოახსენეს: ჯამავირების დანეშენა კარგები ვი-ციოთ, მხოლოდ წესი და რიგი არ გვიყავდა... მომხმინდით და იუფეთი ჩვენზედო.

დარჩა ჩვენი უზადრეკი, ცხად-აღ-ბული კორ-ქარინი ხელ-ახლოდ უთა-ვოდ, უმოურავოდ. ის იყო ახლა ზღვის ვალმა აპირებდნენ კაცების ვაგზანს, მაგრამ ამ დროს იღობდა გამოჩნდა გორში კაცი, რომელსაც ამ ცხადდ მთელი საქართველო იც-ნობს, სწორედ ისე, როგორცაოც ცეკლას მთელი განათლებული საოც-ბრიობა ჰქონსტრატეს! ამან დიდის მქვერძეცხეცხელებით მიმპარა საზო-გადოებას; ბატონებს, ნუ შეწყუბე-ვლობათ! მე ვინცო ბრის ფრად წარჩინებულს კაცსა; ის შემძლებელი აღმანინა და შემძლიან ჩემის პარ-ტიის ოქენის არაფრის არ ინდომებს, წარჩინებულს და ამისთანევე დი-დად მაღლის ხმის პატრონიც-კი. უბრალოდ შენ გონების გამკრა-ხობას!... შესხება ერთხელ კრების უზარ-ველესობა... ვაგზარჯის ჩვენს ახალს მაღალ-ხმინათ თავსა!... მოითმინეთ, ბატონებო, მოითმინეთ ცოტა, დი-ძახა კვალად ორბარობა, უფრო უფ-რო დამიღეთ პატარა ხანს კიდევ... უპირველეს მისი ღირება და მამე-ფრის: ვგი ბრძანდებ, ბატონებო, ჩე-მი, თქვენი უმარჩილესი მომის, აღმ-ზრდელი!... იმან ვადამქეთა მე კა-ცად!... ის რა არა მყოლოდა, შეი-ძლებდა დღეს თვით უკანასკნელზე-დაც-კი უზადრეკი ვყოფილიყავი!... ამ ვასოცაქანა სიტყვებმა სულ მთლად მოინადრეს სული და გული მთე-ლის კრებისა, რომელმაც ჯერ ქება-დიდებდა შესხა სახელოვან მოწყფეს და შემდეგ ამის უფრო სახელოვანი მასწავლებლის შესახებ დადგინა: ჩე-ნი ქალაქის მოურავად მოწყვეტე-იქნას ესა და ეს დიდად პატივე-ლული კაციო. იმთვე დღეს ვაგზანეს კაცები და ცხრა მთას იქიანდ მოი-ყვანეს ახალი, რიცხვის შესავე, მო-უთავი ქალაქისა. რა ვაგათა ამან? რაოდენი სარგებლობა მოუტანა ქა-ლაქს? დინისახუთა თუ ვერა პატივი

და სიყვარული ამომარჩევლებსა—ამა-
ნედ შენდევ გვექნება უფრო დარბა-
სი, რომი სხვა და ბასი, გნლა-კიზი-
ლოდ იმას ვიტყვით, რომ მთელი
ჩვენი საზოგადოება სიხარულით მო-
ელის იმ დროსა როდესაც ქალაქის
მხალი მოურავი უნდა იქნას არჩეუ-
ლი.

ყველა ამ ზემოთ ნათქვამიდან მი-
თხელი, ვგონებ, ცხადთა დანახვ-
და, რომ უცხო, შორიდან მოსული
კაცები გორის მოურავობას რიგია-
ნათ ვერ ასრულებდნენ, ქალაქს და
მის მსახურებლებს თითქმის არავი-
თარ მსახურის არ უწყებდნენ, არა-
ვითარ თვლსაწინა სარგებლობას არ
ძღუდებდნენ. რაკ ამ გვარად, სამი უც-
ხო კაცი ვცადეთ და სამსავეში ერთ-
სადვე მოეცაყუდეთ, სამთავის შე-
სახებ ჩვენი იმედები ერთგვარად გა-
ცრუდნენ, მაშ, მოდი ახლა-და, შე-
ნაურობაში დატარალიდეთ, ჩვენ შო-
რის მოქმედებით მომავალი მოსაზრ-
ვა კაცი მე დარწმუნებული ვარ,
რომ თუ-კი გორის მოქალაქეთ ეს ახარ-
ჩადილებ თავში, მაშინ მათი დიდი თავლე-
ბის ქვეყა და ხანგრძლივი კვლევა-ძიება
არ დასრულდებათ. ადვილათ დანახ-
ვენ იმ პატივესმულადამიანებს, რომ-
მელთაც მთელი გორი კარავთ იც-
ნაობს და რომელთაგანაც ბევრს სიკე-
თეს უნდა მოელოდეს დღეს უზ-
რუნდელად მიღებული ჩვენი სა-
ცოდავი ქალაქი. მე მოგახსენებთ
იოსებ ვიორგის ძე საკაოვს და ზა-
ქარია ვიორგის ძე ხითარავს. ორ-
ნიც პატივესმული პირნი გონა-
დარი მცხოვრებელნი არიან ბრძან-
შემკულინი არიან მაღლის სწავლა-
განათლებით და თავიანთ მაღლია-
ნის მოქმედებით, ხასიათით, თითქმის
ერთგვარადვე აქვთ დამსახურებული
პატივები და სიყვარული მთელი
გორის სხვა-და სხვა ჯგუფის მკაცრე-
ბობისა. იოსებ საკაოვ ხანში შე-
სული მოხუცი; არც ბ. ხითარავი
ახალგაზრდა, მაგრამ ხნიერებით
შემქმნილი დამოუკიდებლასათა ამათ
ორთავეს დღევანდელად ახალგაზრდუ-
რად უცხეთა გული, ძალ-ღონით სა-
ვისე ქაბუტყებით შესტრფინ და შე-
ჭხარან ყოველ გონიერულს ახალს,
ყოველს სასარგებლო საქმეს და სა-
ზოგადოთ ყველფერს, რასაც-კი პა-
ტიოსნების, სინდისის და კაცო მო-
ყვარობის ნიშან-წყალი აქვს, ბ.
საკაოვი ექნა და გარში ყველამ
კარავდ იცის ამ ახალგაზრდო მოხუ-
ცეების, ამ ქარივ-ობლითა და
გაქირავებულია მამის შრომა, მხე-
რობი და დაუზარელი მოღვაწეობა
თავის პატიოსნს სარბიელზედა. ბ.
ხითარავი სწავლა-განათლების ძე-
ლი მუშაია. იგი კი ხანს იყო ტფ. გუ-
ბერნიის სახალხო სკოლების ვაჟი-მე-
უფროსეთა. ვისაც-კი ამ სახალხო
სკოლების საქმისთვის თვალ-ყურა
უდებოდა, იმას კარვად ეცოდინება
ბ. ხითარავის მეტად საუფლოსმინე-
რო მოღვაწეობა; ეცოდინება მისი
პატიოსანი მიზანრულება, მისი მოუ-
ყოფელი სინდისიერობა, რომელ-
საც ვერცხვარობა შავია დროთა მო-
თხოვნილებამ ვერ დასავა თავისი
საზოგადო, ადამიანის დამამდაბლე-
ლი, დალი...

თი, ბატონებო როგორი კაცები
სიყვარულზე ჩვენ შორის და ნუ
თუ ჩვენი მხრივ დიდი უგუნურე-
ბა და უსამართლობა არ იქნება,
რომ ამ ახლ მოურავის არჩევის დრო-
საც შინაურობაში განვებ თვალები

ა. — ს. ა
ქალაქის მოურავობის კანდიდატების შესახებ

შპინი. მას აქვთ, რაც ჩვენში
წყვეტილი ვითარების წყალობით ყო-
ლიაბას, სოფლის უმეტესობას გვეის
თვალით დაუწყეს ყურება, სოფლის
წმინდა მოვლეობის, სანდო მოხე-
დლების არჩევის უფლების შეღებვა
მართლდ მიჩანდა ჩვენს კეთილის
მყოფელებს და ხშირად მამასახლის-
ბად აყენებდნენ არა სოფლის გულის
კაცს, არამედ იმას, ვინც უფრო მათ
მოხედითათ თვალში, აქედან ბევრი
უბედურება წარმოიშვა. რაკ სოფელ-
ლი აიღავა და ერის ხმამ რამდენი-
მე არა წმინდა კაცის ენაქანიაობას
დაუთმო ადგილი, ზოგიერთი სოფელ-
ში მამასახლისობად ისეთი კაცე-
ბი მოჰყენენ, რომელთაც ხალხი სა-
კრეტ ფარდ მიჩანდათ და სოფელ-
ლი კიდევ სათიფელ ღელდა. „მე
აქვს სისული“ დაუცხვრელი მამასა-
ლისი არ გახლავარა“ გაიხიბდა
მსეთი ვებატონი და რაც უნდა უსა-
ნაოლობა მოეყენებინა, ხმის ამა-
ლება არ შეგებოდა. თუ რომელიმე
უსამართლოდ გაქვლილი საჩივარს
განაცხადებდა მაზე, მამასახლისი თა-
ვანადავებდა და ამ უქანსქნელს გა-
დადურებოდა, მამასახლისის მომავ-
ლინებელი მინც არ დააყრიდა ხე-
რის. ხშირად ასეთი მამასახლისი სი-
ვინდა სკოლას, წიგნ-საკვას, სინა-
თლეს, სდევინდა ყველას, ვისაც-კო-
ტიადენი შეუი შეჰქინდა მის სანა-
დლოში და იმავ დროს მფარველო-
ბას უწყებდა რომელიმე თავზე ხელ-
აღებულს, სხვისი ნაშაგირის მოტრ-
ფილედ ვებატონს. აი ერთი მაგა-
ლინი მრავალთა შორის ამ ყო-
ფის დასასურათებოდა. ავერ რამე-
დენიმე წელიწადი თურმე ერთი
ვებატონი იკვლავა ჩოხათის სა-
ზოგადოებას და ახლო-მახლო სო-
ფლებს. საზოგადოება ყოველ დღე
ხებეწებოდა ჩოხათის მამასახლისს და
მამასახლისის უფროსსაც: ეს კაცი
მოკვალეთ, თორემ ჩვენ ამ დღე-
ამა გვარგაოთ. სოფელმა რამდენიმე
განაწილი შეუყენა ამ კაცს, რამდენი-
მეგერ მოიკეთეთ ის, მაგრამ მისი თა-
ვიდგან პირიერება არ იქნა და პირ-
ყოველს განაწინს თურმე რამდენიმე
ცხენის და ხარის გაცურება მოჰყე-
ბოდა შედგავდა. სოფელი მოთინებ-
ბიდან გამოვიდა, კვლავ შეიყვარა
თავი გასულს კვირაში სუფსაში რკი-
ვის გზის სადგურთან და ვამართეს
სხვა: რა ვიღონათ ამ კაცის წინააღ-
მდეგობა. ეს ვებატონი თურმე ამ
დროს იქვე სამიკიტონში ქიფის ეწე-
ოდა. როცა შეზახოშია, ჩუბიტ-კი
აუტება სრულიად უსაბუთოდ ერთს
სოფელს და თან სოფელს კიდევ
ცალკე უფელიდა მუქარას, უწმაწუ-
რის სიტყვებით უხსენებდა ცოლას
და შვილს. აქ თმენის ჯაჭვი გაწე-
და. გლეხები მისიკუნდნენ ამ რაინდს,
გათოკეს, ურუმზე დააქრეს და ოზურ-
გეთისკენ გაიქნეს. თან სამასამდე კა-
ცი გაჰყვა თურმე და მარხის უფროსი
გვებეჭმ ჩაუყარდა: ეს კაცი მოავი-
რჯულეთ როგორმე, თორემ ყველა
ავიყრებოდა და სადმე გადაესახლდე-

*) ეფესია სიმღერა არის, რომელსაც მძა-
მე ტერითს ვადატანის დროს ამბობს მე-
შათა კრებულო.

ბითო. ამბობენ, მამასახლისზედაც
არის შეტანილი რამდენიმე საჩივარი
და ვნახათ რა იქნება.
მკითხველო, როგორ მოგწონს ჩვენი
ყოფა ამის მსგავს მოვლენას ხშირად
აძლევდა ადვილს ჩვენი ცხოვრება.
სოფელს კვლავ დიდ ავარიმებდენ,
ყოველდღე ეკვებოდა იდგა კარებზე:
ფარულს იხანათ, ავკაცებს ხელს
უწყობთ, სოფელი ეუწინებოდა: ავი
კაცები ესენი არიან ჩვენში, ამათ და
ჩვენს მამასახლისს კვლი კვლზე აქეთ
გადასვენებო, თუ მაგათვან დავეფი-
რავთ, ავი კაცი ჩვენში ერთ ვაიცილი
მა, მაგრამ ნოზბა დაკარგულია ერის
ხმა, ძაღლის ყეფად ესმოდათ, მამასა-
ხლისი მამასახლისად რჩებოდა და
სოფლის მიერ ნაჩვენები ავი კაცი
ანდვლოზად გამოდიოდა მამასახლი-
სის შემწეობით. ცალკე ესენი ანა-
დღურებდნენ სოფელს და ცალკე ეკვ-
ებოდა. ყველა რომ იგავსი სხე-
ლინი მოვიწინებოთ, ეს კაცე მთელი
ყო. ვითორებ, ყველა ეს მიტომ ხე-
დობა, რომ უმჯავდესობას პირში
ბურთს უღებდენ. ესლა ვნახათ რა
იქნება. ახალი მარხის უფროსი სულ
სხვა გზას ადგია. ამას დიდი ნდობა
აქვს უწყეტსობისა. დაღის ყრილობაში
და ყველგან ამას ამბობს: თქვენი
გულის ნადები უშეშად გამო-
საქვით. მამასახლისად სანდო კა-
ცი იყოლიეთ. ძველი თუ არ
ვარვა, ნუ დამიშლიათ. ნუ გა-
წიწვდებით, რომ მოხველ კაცები
სოფლისთვის არიან გაჩენილი და
ამა სოფელი მათთვის. ხელწიფი
ინარკურებამ გლეხებს თავისუფლე-
ბასთან ერთად მოხველეთა არჩევის
უფლება გიბოძათ და ფრთხილად მო-
ხედავით ამ უფლებას, უზარალოდ
ნურავის ექვლენებოთ ამ შეზახეში.
დაჩაჯად მე ვარ დაყენებული და
ყოველს ღონის ძიებას ვიხიარ,
რომ ეს თქვენი წმინდა მოვალეობა
შეუღებელი ვეგრძეთ, უტეტობის
სურვილს გზას მივცემ, მაგრამ იმედს
ვიქანიებ, რომ უტეტობა სინდისი-
რად მოიქცევა და შეცდობაში არ
შემიყვანსო.

კარგი დაბირება არის და ამ შე-
ბინეთი თუ არ ვისარგებლებთ და
მინც მეგლს მწყემსად დავიყენებთ,
სირცხვილი ჩვენ უნდა დავიკვლი-
ბოდეთ და ბატონ ალშინაის ეს-ლა
დაჩრება სათქმელად:

მე კი ხადა საჯავად
დას სწოფად გავჯავად
შენ თუ მწაფად გაჯავად,
მე რა წაქაბა ვაჯავად.

სენატი, 27 ივნისი, როგორც
იქნა სენატმა ვასტრეს ლატვარზე
თავილი და გაიკეთეს საცხენოსნო
გზა. დღე არ ვაი ისე, რომ ასი
ცხენი არ იყოს დაწვერილებული ლეჩ-
ხუმში მიმავალი. მართალია, ლეჩხუ-
მი სინდის ფსამი იმას, მაგრამ
გაქირავებული სენატმა არა უშინ-
დებოან, ბლომან ყიდულობდენ და
შინ ეხილებიან. სენატის ამ გვარ
მდგომარეობით ისარგებლეს ზოგი-
ერთებმა და ადგილობრივ მოაქეთ
სინდისი გასასყიდა. მომძინარი წვა-
ვაში არ არიან: ფუთ სინდის ჰყო-
ლიან ომ მწყაფად. არ იფიქროთ, რომ
სენატს ასე დიდ ფასს მიეცემა ემარ-
ჩობის, როდესაც თვალში აქვს წა-
რომდგენილი ის აუჩიხველი დაბრ-
კოლება, რომელსაც იგი გამოსცდის
თავის თავზე ლეჩხუმშიდამ სინდის

მოტანის დროს უგზოუკვლობის გამო
ამ მოკლე ხანში თავი. თათარხან
დადიშვილინმა დაიარა სენატის სო-
ფლები. პირველად იგი მიზრდა
უწყულის საზოგადოებაში, სადაც
შარშანს აქეთ საქონლის ჭირი ბუ-
დობს. ანე, აუხსნა ხალხს, თუ რა
სიფრთხილედ ჰმართებს მას, რომ ჭი-
რი მოისპოს; დაუნიშნა დრო, რომელ
ზე ადრე საქონელი არ უნდა იყიდოს;
რომ ახალ ნაყინდის ჭირის მსხვერპლი
არ გახდნენ; უჩინა ნაკარტუტით
(რადან სხვა სამუდებო არაფერია
ადგილობრივ) გაერეცხათ ბაჭები
საზოგადოელ ყველა სახლები, სადაც
შარშან სწული საქონლი ჰყავდათ
დაბინავებული და სხვა-და-სხვა. სო-
ფლების დათვალეობის დროს ხალ-
ხი ყველგან ერთსა და იმავე თავის
საქირებებზედ შესჩიოდა თავადს და
რამდენად დათვალეობა ანუ უსარგე-
ლო იყო არდემლის სხენებელი
სკოლა ისეთი მივარდნილი და უსა-
ლხო ადგოდა, როგორც საცხი-
ნისია, მხოლოდ ჩვენ ერთი ახალი
გარემოება უნდა აღვნიშნოთ, რომე-
ლიც დღეს არის, თუ ხვალ ამ სკო-
ლა ყველათ სწავლობს. თუ მთავრობამ
გზა არ გაგვიყვია, სენატში ცხოვ-
რება შეუძლებელია, იმეორებდნენ
ყველგან. თ-მა უჩინა სოფლის გა-
ნაჩენებო დადგინათ ისეთ მიმეარ-
იანი მთავრობისათვის. ამასთანვე და-
ბინდა ხალხს, რომ მთავრობა მათს
თხოვნას უტრადლებს მოაქციეს, რა-
დგან, როგორც ვიცო, სენატის გზი-
სათვის ხაზინას ფული უწყვე გადღე-
ბული აქვსო.

ნაშუაგარს ბოლოს დროს ცოტა
თუქეთი პირი უქნას; თუ ამას
შემდგ შესავალი ალო დაუღვად, შე-
იქლება ხალხს საჩირო მიეცეს. მაგრამ
ჯერ-ჯერობით რამე დაუწყვეტლის
დასა შეუძლებელია: ვინ იცის რას
მოიტანს იფლისი და ვიფიქრო. გადა-
ქარბებული გავლვა, კობი, უნდლი,
ყველა ეს ბუნების მოვლენანი ჯერ
წინ არიან და ძლიერ აწიწებს ხალხს.

ამ თვეში აქ მოვიდა ტელისინდამ
გამოგზავნილი მოხელე, რომელსაც
მინდობილი აქვს გამოიკვლიოს სე-
ნატის ეკონომიური მდგომარეობა.
მიხელე ყველა საზოგადოებაში იყო
და დაწვრილებით ცნობებს ჰკრეფდა
თავის მინდობილობისათვის საჭიროს.
მთავრობის მხრივ, ვგონებ, პირველი
მაგალითია, რომ თავის მიხელულ ჰე-
ზანდეს აქ სენატის ყოფა-ცხოვრე-
ბის შესასწავლად.

ამ ზაფხულ ბერე მოგზაურებს მო-
ველით და იმთა რიცხვში გრაფინია
უვაროვისასაც. ამ უქანსქნელის მო-
სვლის ამბავი ნამდვილად არ ვიცით.
აქ წითელა გარნა.

ბეტა—ნი

ყრილი ქანაქიღანა
თელავის მარაში, კავკასიონის
მთის კალთებში, მიმალულია ერთი
პატარა სოფელი, რომელსაც საცხი-
ნისი იწოდებთ. თუმცა საცხინის
სოფლის სახელს ატარებს, მაგრამ
სოფელი მართლა არავის ეგონა-
სოფლის ნიშნშია სწორედ, რად-
გან იმის მცხოვრებთა რიცხვი სამს
კომლს არ აღემატება და იმათაც
სასტიკი ბუნება გაქრობას უქადის.
ეს სამი კომლი იმეორებო ნიკოლო-
ზის დროინდელი სატრადეობი არი-
ან, რომელიც თავიანთი ნებით,
თუ უნებლიეთ დასახლებულან აქ.
საცხინის შემეპირებელი ადგილია
კახეთისა და დედესტრია, ამიტომ

აქ ყაზარმები აუფია და ჯარი ჰყო-
ლია ჩვენს მთავრობას შამილიან ბრ-
ძოლის დროს. ბოლოს, როცა
დადესტრია დაპირიბულბულ იქნა
და ქვეყანაზედ მშვიდობა დამყარდა
და კაცთა შორის სათნოება ჩამოვიგა-
და, საცხინისში ჯარის შენახვა მტრად
იყო, დარჩა ყაზარმები ოხლად, უსა-
ტრონოდ—იქ ნაცვლად ჯარის კაც-
თა მზიარულ სიმეურებისა, მარტო
ტურების ჰყვილს გაიარებდა კაცი
შეხიბრალეს საწყალი ყაზარმები პირ-
ველად იქ გამართულ იქნა სამხედ-
რო სასწავლებლო და შენდევ იმის
გაუქმების—1875 წ. და არის ორ-
კლასიანი ჰოფესინიანიური სკოლა,
რომელიც დღემდის არსებობს. ჩვენ
იმის განხილვაში არ შევლათ, თუ
რამდენად სასარგებლო ანუ უსარგე-
ბლო იყო არდემლის სხენებელი
სკოლა ისეთი მივარდნილი და უსა-
ლხო ადგოდა, როგორც საცხი-
ნისია, მხოლოდ ჩვენ ერთი ახალი
გარემოება უნდა აღვნიშნოთ, რომე-
ლიც დღეს არის, თუ ხვალ ამ სკო-
ლა იტარებს ზედ უნდა დაერთოს.
იქნებ გავგონავთ, რომ ს. ყვარლის
თავში, კავკასიონის მთისეკ კალთებ-
შია გაუქმებული, მიტოვებული ყა-
ზარმები, ბევრად უფრო დიდი საც-
ხინისის ყაზარმებთან შედარებით. აი
ეხლა ამ ყაზარმების სარბოლო-
დადუწავს და დაუდავებს ზოგი-
ერთი, რომელთაც ახლად მო-
სლიათ შეიარაღონ ვაჭარებელი
ყაზარმები და აქ გადამოიგონონ საც-
ხინისის სკოლა. ამის შესახებ საშუ-
თიანად იოხუჯა ერთმა ჩემმა ნანტო-
მა—ყვარლის ყაზარმეზე 2—3 წ.
ვადით გადმოაქეთ საცხინისდამ სკო-
ლო, შემდგე ვიქორზე (სასაბუის
მთაში) უნდა აიბანინო.

ჩვენი შარტი, საცხინისი ერ-
თობ უხერხული ალავია ორ-
კლასიანის სკოლისათვის, მაგრამ
ი-კი თავის დღეში აზრად არ
მოგვესლიო, რომ ამ სკოლის ყვარ-
ლის ყაზარმეში, უხალხო და სო-
ფელზედ მოშორებით, გადატან-
დნენ, თუმცა ეს ხმა წელიწადი მე-
ლოა, რაც ესეცაა. ამასთანვე უნ-
და იცოდეთ, რომ ყვარელში, შგ შუა
სოფელში, მშენებერი ორ-კლასიანი
ნორმალური სასწავლებელია, რა-
მდამსაც შენობაც კარგი აქვს,
მასწავლებლებიც კარგები ჰყავს,
სწავლაც როგორანდ მიდის და
სოფლის მოთხოვნილებასაც კარვად
აქვამოვლებს თავისი რიგის და წე-
სზედ. მაშ როლასთვის განუზრახავთ
იქვე 2—3 ვერსზედ, ყაზარმეში,
საც მარტო ტურები და გლეხები
ბუდობდენ, მეორე ორ-კლასიანის სკო-
ლის გადმოსახლება, ეს არ მესმის.

იმ დღელ-კვილებმა, რადან საცხი-
ნისიდან სხენებელი სკოლის გადატან-
ვა განიზრახეს, რალა ყვარლის ყაზა-
რმებს მიმარბეს; იქვე 2 ვერსზედ
არ არის 500—600 კომ. მცხოვრე-
ლებიანის სოფელი—ბუნებრივი ანუ
ახლო-სოფელი, საცა, გარდა ერთი ჰაი-
წა სამეფალი სკოლისა, რომელსაც
10-12 ბავშვი ვერ მოთავსებდა, არავი-
თარა სკოლა არ არსებობს. ბუნე-
რისან ხანს მათ მოსდევს 3 ვერსის მან-
ძილზე ს. ჰკიანი და ამ უქანსქნელს
ს. ახალი ვაგზი 300 მეკომოთ,
საც აგრეთვე სკოლის ხენებდა არ
არსებობს. დიდი ღარი და ხაზი არ
უნდა იმის დამატებებს, რომ ამ სამი
სოფლისთვის, რომლებიც ერთი მე-
ორეს ადვილად სწვდება, ძირეულ

საქირაო სკოლა და მასწავლებელი...

ბანსკალეპანი

ბირეული ვერძი სამკურნალო

ეკიმის ნავსარდინისა (კუჩაში, კარანაოვის მგლის პირდაპირ...

დელაბიტი: ბ. ა. ნავსარდინი, 11-12 საათ...

უ. მ. ჩაქოანი, 9-10 საათ. სნეულუბანი: თვალისა და ნერვებისა...

დ. გ. რუჯაგოცკა, 10-11 საათ. სნეულუბანი: შინაგანი, ბავშვებისა...

ი. ზ. პოტაპოვიჩი, 11 1/2-12 1/2 საათ. სნეულუბანი: ყურისა, ყელის, ცხვირისა...

ე. მ. კანაბეცაძე, 1-1 1/2 საათ. სნეულუბანი: შინაგანი და ბავშვებისა...

სადამოლობი: ა. გურჯია, 6-7 საათ. სნეულუბანი: ვენერიული და შინაგანი...

ბ. ა. ნავსარდინი, 7-7 1/2 საათ. დ. ა. ფრანკოუსა, 7-7 1/2 საათ...

სნეულუბანი: ყურისა, ყელისა, და ცხვირისა, ორზამთობით, ოთხზამთობით...

რჩევა-დაროგების და რეცეპტის დაწერა ათი შუარი; ფასი კონსილიუმის და ოპერაციებისათვის...

დირექტორი სამკურნალო დოქტორი მადიანისა ნავსარდინი.

გაუწრთხილდით სიყალბეს და მიახმებს!

საკონი

პრავიზორი

ბ. მ. მსტროუპოვის სრულიად ჰარავის თავის თვის, თხის ზღო...

ფსი ერთ ნაჭრის 30 კაბ. მოდილიები 50 კაბ. რომ არ მოსტყუებ...

ისყიდება ყველგან! საწყობი: მისკოვი, ლაილის ვიწრო ქუჩა...

11, სიჭაბუკის ცოფაქი ღირადი კარგი და გამოსაყენებელი წიგნი...

ოსხ. დ-რის ლორანისი. რუსულად გამოცემული დ-რ გ-დაის მიერ.

ფსი ერთი მანათი. ამ სასარგებლო წიგნი ბევრი საშუალება...

საქობი იმყოფება ოტო ასპერგერთან ლეიპციგს...

საქობი იმყოფება ოტო ასპერგერთან ლეიპციგს...

საქობი იმყოფება ოტო ასპერგერთან ლეიპციგს...

საქობი იმყოფება ოტო ასპერგერთან ლეიპციგს...

საქობი იმყოფება ოტო ასპერგერთან ლეიპციგს...

დებანა დიბეუდა მეთელ წერა კითხვის საზოგადოების მიერ...

საზრუნეთის საზოგადოება სიმოსხლის დასაწყისი უმაღლესად ნუბ აქის დართული 2 აქსის 1889 წელს...

უსტოპიის წმინდი ამაბი

აბონისა მკურნალობა კარტაგოში, როგორც თუქუბა ანგლისის სამკურნალო...

უთიარესმა კომისარმა თემისა სკრატა...

მთავრობის კავშირისა და მთავრობის კავშირისა...

პეტერბურგის ბირჟა, 1 ივლისი

Table with 4 columns: მარცხენა, მარჯვენა, მარცხენა, მარჯვენა. Rows include wheat, flour, and other goods prices.

მივიღა უკველვარი საზოგადოებაში სამუშაო

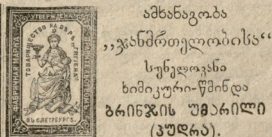
გაბატე ფიფურზე და ატლასზე, პორტრეტი პორტრეტზე-10 შუარი.

აგრეთვე მექს თამარ მეფის სურათი...

აგრეთვე მექს თამარ მეფის სურათი ატლასზე და ბატული ბლიონის...

ამხანაგობა

„ჯანმრთელობისა“ სუნელაგანი ბინჯის უმარინი (პუდრა).

ისყიდება საყუთროს მაღაზიებში. ნარდალ შეიძლება ყიდვ: ს. პეტერბურგის ცენტრალური...

სსოკრეპა

დიღისა მოქამისა მანქანეიმონისა ობრეშნილი მ. შარბას მიერ, გამოცემი ა. ჩაიუსი...

ГЛИЦЕРИНОВОЕ МЫЛО... БРОКАРЬ И К°... РОССИЙСКОЙ ИМПЕРИИ.

ГЛИЦЕРИНОВАЯ ПУДРА... БРОКАРЬ И К°... ЗА КОРОБКУ.

ლექსები თბე. ვასტანე ორბელიანისა სრული გამოცემა მის ასულის მარიამ ორბელიანისა...

სასაპარალო უსსანთია კოლბერისა (Essence de Saisepareille Colbert) საუკეთესო წმინდი სისსლის დასაწყენად...